

GAZETA LWOWSKA.

z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: *Be z* pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. *Z* pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscerya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Podług wysokiego dekretu Jego Excelencyi ministra stanu z 10. kwietnia r. b. l. 2325 M. St. I. raczył Jego c. k. Apost. Mość rozporządzić najłaskawiej najwyższem postanowieniem z 10go kwietnia r. b., że za zniesieniem przeciwnych postanowień najwyższego rozporządzenia z 20. października 1852, jako też wysokich dekretów ministryalnych z 20. grudnia 1859 l. 12466 M. s. w., z 4. lipca 1860 l. 2166 m. s. w. i z 9. grudnia 1860 l. 2860 M. St. wszystkie c. k. władze i urzędy, tudzież urzędy gminne i magistraty w należących do dawnego lwowskiego okręgu administracyjnego w obwodach Galicyi i Bukowiny obowiązane są przyjmować i załatwiać podług przepisów urzędowych podania halicko-ruskie także *cyryliką* pisane, i że nadto ma być dozwolone wszystkim c. k. władzom i urzędom, a osobliwie także magistratom i urzędom gminnym w wyz wspomnianych obwodach Galicyi i Bukowiny także używanie pisma cyrylskiego przy spisywaniu halicko-ruskich protokołów urzędowych i przy wydawaniu halicko-ruskich rezolucyi stronom.

Które to wysokie rozporządzenie podaje się niniejszem do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Lwów, 17. kwietnia 1861.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 16. kwietnia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył przyjmować wczoraj przed południem wiele osób prywatnych na audyencyę.

Sejmy krajowe.

Wiedeń. Posiedzenie sejmku niższo-austriackiego z 16. b. m. miało następujący porządek dzienny:

1) Ślubowanie biskupa z St. Pölten. 2) Oznajmienie marszałka względem doręczenia adresu Jego c. k. Apost. Mości. 3) Wniosek rządowy względem doręczenia patentu z 26. lutego. 4) Sprawozdanie Mühlfelda o tym wniosku. 5) Wybór komitetu do rozważenia wniosku Dra. Bergera względem nietykalności postów sejmowych i do ułożenia regulaminu obrad. 6) Interpelacya marszałka względem ogłaszania rozpraw. 7) Wniosek deputowanego Suttnera względem zniesienia ceł rozporządzenia z 12. maja co do opodatkowania konsumpcyi wina i moszczu. 8) Dr. Mühlfeld składa petycyę wyborców ósmego okręgu wyborczego i oświadczenie pana Schuselki, że gotów jest przyjąć napowrót swój mandat. Wyborcy upraszają zatem, albo odwołać jego rezygnacyę albo przedsięwziąć wybór jak najspieszniej, gdyż podług ich wyraźnego oświadczenia nie posiada nikt inny tylko Dr. Schuselka ich zaufanie.

Marszałek sejmku oznajmił z polecenia Jego Excelencyi ministra stanu, że wybór deputowanego w ósmym okręgu wyborczym nastąpi we czwartek. Potem zdawał marszałek sejmku sprawę z audyencyi niedzielnej u Jego Ces. Mości. Najjaśniejszy Pan raczył wyrazić się uprzejmie o obradach sejmku krajowego i dodać, że liczy na pomoc sejmku w sprawie jedności monarchyi. To jest treść odpowiedzi cesarskiej.

Zgromadzenie wzniosło huczny okrzyk radości; i na tem skończyło się posiedzenie.

Praga, 16. kwietnia. (Raport telegraficzny). Na wczorajszym posiedzeniu dla słabości marszałka sejmku prezydował Wanka. Odpowiedź na adres względem koronacyi, w której Cesarz oświadcza, że chce się koronować w Pradze, przyjęto z okrzykami radości. Wniosek rządowy względem wyboru deputowanych do rady stanu wywołał zwawę debaty, w której Rieger zaleca ostrożność przy wyborze członków i utworzenie komisji do rozpoznania wniosków rządowych. Clam-Martinitz i Auersperg popierali jego wniosek. Dra. Braunnera wniosek względem instrukcyi dla tej komisji a właściwie wydziału sejmowego sprowadził zawiłą debatę, która skończyła się przyjęciem wniosku Riegera z modyfikacyą Auersperga na 9 członków. Wybór trwał do godziny Smej, a zostali obrani:

Franciszek Thun, Bohusz, Dr. Szmeykal, Görner, Brauner, Rieger, Peche i Pinkas do wydziału sejmowego, a Czernin, Dr. Fischer, Dr. Römheld, Tedesko, Klaudi, Wenzig i infułat Kreci zastępcami. Ponieważ jutro postanowiono przystąpić do wyboru członków rady stanu, miał Dr. Klaudi świetną mowę, w której upraszał o 24 godzin zwłoki, ażeby kurye mogły się zebrać i postanowić swoich kandydatów. Koniec posiedzenia o godz. 8.

Berno, 15. kwietnia. Deputacya adresowa oznajmiła odpowiedź Jego Mości Cesarza, że założył sobie przy dostatecznej samodzielności swoich krajów zabezpieczyć potęgę i siłę całej monarchyi austriackiej.

Peszt. Na posiedzeniu wyższej izby sejmku węgierskiego z 13. b. m. odczytano raport komisji do sprawdzenia wyborów. Jest w nim wzmianka o tych członkach, którzy powinni być a nie zostali powołani. Zresztą obradowała izba nad porządkiem sejmowym.

(Doniesienia z Węgier.)

— Na posiedzeniu rady gminnej zagrabskiej dnia 11. b. m. wybrano deputacyę, która stosownie do otrzymanego już najwyższego pozwolenia ma zanieść do Najjaśniejszego Pana imieniem rady prośbę o usunięcie z Zagrabia pułku piechoty Arcyksięcia Stefana. Deputacya składa się z trzech członków, którzy przy okrzykach całego zgromadzenia: Niech żyją! podjęli się tej misyi. Deputacya odjechała zaraz wieczorem do Wiednia.

Jego Exc. Ban złożył 1000 zr. w. a. dla ubogich miasta Zagrabia i oświadczył, że koszta zwykłej uczy instalacyjnej ludowej, jako to na upieczenie wołu, wino, chleb i t. d. sam z własnej opędzi szkatuły. Nadto wyraził Jego Exc. życzenie, aby w dniu tym nie oświetlano miasta, lecz pieniądze przeznaczone na iluminacyę oddano dla ubogich.

Dnia 11. b. m. udała się deputacya do Jego Excelencyi Bana z zapytaniem, czy nie moznaby zaniechać na ten raz, zwyczajnego przy obrzędzie instalacyi, uroczystego wjazdu, a to tem bardziej, że przy dzisiejszem niepomyślnem położeniu finansowem kraju, i ubóstwie mieszkańców, uroczystość ta nie mogłaby wypaść świetnie.

Jego Excelencya odpowiedział tak, jak tylko mąż troskliwy o dobro kraju odpowiedzieć może mianowicie zgodził się z powszechnem życzeniem kraju i jego reprezentantów.

(Patent cesarski z 8. kwietnia 1861 dla ewanielików.)

(Ciąg dalszy.)

§. 6. Ewanielicy obudwu wyznań są upowaznieni obierać samowolnie swych starowników dusz, seniorów i superintendentów, następnie swych kuratorów kościelnych każdej kategorii z przestrzeganiem mających się dokładniej przepisać sposobów.

§. 7. Obrany na superintendenta potrzebuje przed objęciem swego urzędu Naszego monarchicznego potwierdzenia.

§. 8. Istniejące dotychczas ewanielickie konsystorze obudwu wyznań w Wiedniu, którym prezydować ma stosownie do Naszego postanowienia z 1. września 1859 mąż, należący do jednego z tych wyznań, mają odtąd nosić nazwę „c. k. wyższa kościelna rada ewanielicka,“ i będą mieć swą siedzibę i na przyszłość w Wiedniu.

Prezydent i radcy c. k. wyższej kościelnej rady ewanielickiej będą przez Nas mianowani.

§. 9. Uchwalone przez jeneralny synod ustawy kościelne potrzebują dla swojej mocy obowiązującej Naszego monarchicznego potwierdzenia, którego Nasze ministryum od Nas zasiagnie.

§. 10. Do wykonania wydanych prawnym sposobem przez ewanielickie gminy i kościelne władze rozporządzeń, i po wyrokach wydanych według przepisane go regulaminu, tudzież do poboru dochodów należących się sługom i urzędnikom kościoła i szkoły i takich danin, które będą nałożone dla utrzymania ewanielickich zakładów wyznania, nauki i dobroczynności za przyzwoleniem władzy krajowej, można żądać opieki i pomocy władz świeckich. Władze świeckie w przypadku odmówienia tej pomocy mają niezwłocznie przestać rekwirentowi na piśmie swe powody, zaś rekwirentowi przysłuza prawo wnieść swe zażalenia do wyższej władzy politycznej w drodze przełożonej władzy kościelnej — senioratu, superintendencji i wyższej rady kościelnej.

§. 11. Wolno jest ewanielikom obudwu wyznań w prawny sposób w każdym miejscu według własnego zdania zakładać szkoły, powoływać na nie z przestrzeganiem przepisów prawnych nauczycieli i profesorów i samosób wyznaczać zakres i metodę nauki religijnej. Naukę w przedmiotach świeckich należy udzielać w szkołach ewanielickich w taki sam sposób, jaki dla szkół katolickich

jest przepisany stosownie do powszechnego prawodawstwa nauki, jednak z zupełnym zastrzeżeniem charakteru konfesyjnego.

Do służby szkolnej i kościelnej mogą być powołani za przyzwoleniem Naszego przyzależnego ministerjum cudzoziemcy, zwłaszcza należący do niemieckich państw związkowych.

§. 12. Blizsze uregulowanie szkół ewangelickich ze stanowiska kościelnego zastrzega się ustawodawstwu kościelnemu. (e. d. n.)

Ameryka.

(Doniesienia z Nowego Jorku.)

Wiadomości z Nowego Jorku z 30. marca donoszą, że południowe państwa mają w Pensacola 5000 zbrojnych żołnierzy. — Pogłoska o rychłym ustąpieniu z fortu Sumter utrzymuje się. — W St. Domingo wywieszono dnia 16. hiszpańską banderę. Na tę wiadomość wyprawiono natychmiast trzy wojenne okręta z wojskiem z Hawany.

Anglia.

Korespondencye dyplomatyczne. — Sprawa wysp jonickich. — Deputowani amerykańskiej unii.)

Londyn, 13. kwietnia. Biuro Reutersa ogłasza następującą korespondencyę:

Margrabia d'Azeglio do lorda Johua Russell. Londyn 19go marca 1861. Mylordzie! Parlament narodowy zawotował prawo, na mocy którego Jego król. Mość Wiktor Emanuel przybiera dla siebie i swych następców tytuł „Król włoski“, a Król Jmć. mój dostojny monarcha uchwale tej udzielił najwyższej sankcyi. Dzieło sprawiedliwości, które Włochy same sobie odzyskały, stało się zatem prawem konstytucyjnym. W dniu tym Włochy samoistność swą w obec świata ogłosiły. Ogłosiły jawnie i uroczystie swe prawo być wolnem i niepodległym państwem, prawo zdobyte orężem na polach zwycięstw równie jak i w radzie europejskiej. Anglia, która pomysłność swą zawdzięcza tym samym zasadom, co stały się i naszego bytu podstawą, przyjaźnem nie wątpię okiem patrzeć będzie na to, że naród posiadający tak wielką sympatyę ludów Wielkiej Brytanii, ukonstytuował się urzędownie i dał się poznać Europie. Mam polecenie od rządu Jego królewskiej Mości zawiadomić urzędownie Waszą Excelencyę jako ministra sekretarza stanu spraw wewnętrznych zjednoczonych królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi o tym pamiętnym wypadku. Wasza Excelencya łatwo pojmiiesz wysokie jego znaczenie. Doświadczenie przeszłości dozwala mi tuszyć, że wiadomość niniejsza sprawi Waszej Excelencyi i Jego towarzyszym w ministerstwie radość równą radości mojej, z jaką mam zaszczyt donieść mu o tem. Proszę przyjąć i t. d. V. C. d'Azeglio.

Lord John Russell do margrabiego d'Azeglio. Ministerstwo spraw wewnętrznych 31. marca 1861. Panie margrabio! Miałem zaszczyt otrzymać pismo Waszej Excel. z dnia 19. b. m. z uwiadomieniem, że parlament narodowy uchwalił prawo, na mocy którego Jego król. Mość Wiktor Emanuel II. przybrał tytuł: „Król włoski“ i że Król Jmć. dostojny monarcha Waszej Excel. prawu temu najwyższej udzielił sankcyi. Przedłożywszy Królowej Jmć. pismo Waszej Excel. otrzymałem rozkaz zawiadomić go, że Królowa Jmć. opierając się na zasadzie szanować niezawisłość wszelkich narodów, raczy przyjąć Waszą Excelencyę jako posta Jego kr. Mości Wiktora Emanuela II. Instrukcyje w tem potrzebne będą udzielone p. James Hudson, nadzwyczajnemu posłowi Królowej J. M. przy dworze turyńskim. Proszę przyjąć i t. d. J. Russell.

Lord John Russell do sir J. Hudsona. Ministerstwo spraw zewnętrznych 1. kwietnia 1861. Sir! Posyłam panu w załączeniu odpis listu margrabiego d'Azeglio, którym uwiadamia, że parlament narodowy uchwalił prawo, na mocy którego król Wiktor Emanuel II. przybiera tytuł „Król włoski“, i że Król Jmć. prawu temu najwyższej udzielił sankcyi. Załączam również odpis mej odpowiedzi z oświadczeniem, że Jej król. Mość raczy go przyjąć jako posta Wiktora Emanuela II. Króla włoskiego. Nie będziesz pan potrzebował żadnych nowych listów wierzitelnych. Jestem i t. d. John Russell.

— *Pays* donosi co następuje:

Odroczenie parlamentu jonickiego prowadzi do tego wniosku, że rząd angielski, który się otwarcie oświadczył za rekonstytucyę narodowości włoskiej, nie może się swej raz przyjętej zasadzie sprzeciwić względem wysp jonickich.

Według najnowszych wiadomości rozpowszechnione jest w Atenach przekonanie, że Anglia nie może mniej uczynić dla Grecyi jak uczyniła dla Włoch. Oczekują powszechnie aktu, którymby Anglia zapewniła dla siebie wdzięczność greckiego ludu.

— Paryski korespondent dziennika *Morning Post* pisze: nie omylę się podobno donosząc, że rząd francuski nie chce przyjąć codziennie spodziewanych w Paryżu deputowanych południowego związku Ameryki północnej, którzy mają porozumieć się z Francją względem szczególnych stosunków dyplomatycznych. Żaden w ogóle gabinet europejski nie mógłby ich przyjąć łatwo. Reprezentują oni tylko 5 milionów ludności wraz z niewolnikami, a tylko 5 państw wystąpiło z unii. Położenie Ameryki nie jest także tego rodzaju, by miało zawezesny krok usprawiedliwić. Tutejszy amerykański poseł wydaje mieszkańcom południa paszportu jak dawniej, w istocie prócz niego nikt by tego nie mógł czynić.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Okólnik p. Delangle. — Doniesienia z Albanii. — Poświęcenie mostu na Renie. — Próby telegrafów okrętowych.)

Paryż, 13. kwietnia. *Monitor* ogłasza dekret, na mocy którego młodzi ludzie z klasy przypadającej na rok 1860, którzy chcą się uwolnić od służby wojskowej, mają złożyć okup w kwocie 2500 fr.

— Orszak Vely Baszy przybył wczoraj do Marsylii. Sam poseł opuścił Konstantynopol 3. kwietnia, i statkiem „Jourdain“, który wiezie 2,400.00 franków, przybył do Messyny.

— Ogłoszony właśnie okólnik francuskiego ministra sprawiedliwości Delangle przeciwko politycznym rozprawom duchowieństwa jest poczytywany w Paryżu za bardzo nieprzychylną dla Ojca św. oznakę. Karny kodex francuski, który swą surowością przechodzi wszystkie inne w Europie, ustanawia bardzo ostre kary na tych z duchowieństwa, którzy mieszają się w polityczne agitacye. Aby zrozumieć tę surowość, z jaką mianowicie §. 204 stanowi karę wygnania z kraju na księdza, który się waży roztrząsać rozporządzenia rządowe, przypomnieć sobie należy, że kodex Napoleoński wydany był w r. 1810, w czasie gdy Papież rzucił był ekskomunikę na Cesarza Napoleona I., i gdy go Cesarz kazał uwięzić. Minister sprawiedliwości wyznaje wprawdzie, że surowe te prawa nigdy potąd nie były wykonywane, lecz dodając w końcu te słowa: „Czas jest przywrócić panowanie legalności,“ daje dostatecznie poznać, że biskupów z Perpignan i Orleanu może spotkać kara wygnania z Francyi.

— *Pays* pisze co następuje:

Wiemy już teraz prawdziwe szczegóły o wypadkach na wschodnim wybrzeżu morza adryatyckiego.

Nie 51 luda, jak rozgłosili doniesienia telegraficzne, lecz 500 zamierzało wylądować w Spizzie. Wyplyniełi małemi oddziałami z portów z Messyny, Genuy, Neapolu i Ankony. Porta otomańska poszła za radą dwóch sprzymierzonych mocarstw i ogłosiła wybrzeża wschodnie morza adryatyckiego w stanie blokady, a równocześnie otrzymała rozkaz flota austriacka przeszkodzić wszelkim usiłowaniom obcych zbrojnych oddziałów, wylądować na brzegi państwa tureckiego.

Mocarstwa zawiadomiły drogą dyplomatyczną o tem zgodziły się na ten środek, i jak słyhać gabinet angielski wyraził się pierwszy z zupełnym ze swej strony potwierdzeniem.

— Według doniesień korespondentów francuskich względem poświęcenia mostu w Strashburgu, uroczystość ta minęła dosyć oziębło, bo pomimo najlepszych chęci z obu stron, nie można było zapomnieć o niemiłej sytuacji. Według korespondencyi *Independence* przyszło nawet w końcu uczyć w sali lekarskiej w Baden-Baden do burzliwego wystąpienia. Wznoszono tu toasty na cześć niemieckich i francuskich stowarzyszeń kolei żelaznej i ich obecnych reprezentantów. W tem pan Vougy dyrektor telegrafów francuskich wpadł w oburzenie, że zapomniano o zdrowiu Cesarza, i salę opuścił. Zapewniano wprawdzie, że polityczne toasty pójdą po kolei, że tu chodzi o zupełną swobodę uroczystości i t. d. Pan Dalwigk minister heski chcąc sprawę załagodzić, wznosił nawet ów nieszczęsny toast, ale nadaremno. Udało się wprawdzie sprowadzić napowrót do sali pana Vougy i innych obrażonych urzędników, którzy wyszli za nim, lecz weselość nie powróciła, i wszyscy rozeszli się niebawem.

Pays podaje następującą treść toastu, który p. Dalwigk wznosił w Baden-Baden:

„Panowie! Pozwólcie mi imieniem licznie zgromadzonych gości, którzy wczoraj i dzisiaj tak świetnego doznają przyjęcia, złożyć żywe podziękowanie. Po obydwu brzegach Renu widzieliśmy kraje bogate i ludzi szczęśliwych. Moi panowie! jeżeli ludy są szczęśliwe i spokojne, jest to powiększej części zasługą rządów, a mianowicie książąt, których Bóg na ich czele postawił. Idąc za bardzo neutralnem z głębi serca płynącym uczuciem, proszę Was panowie spełnić wraz zemną toast za zdrowie Najjaśn. Cesarza Francuzów, tego potężnego władcy, który mądrością i energią stłumił rewolucyę i zasłużył tem samem na wdzięczność całego świata. Proszę Was, spełnić ze mną toast za zdrowie Jego kr. Wysokości W. księcia Badeńskiego, który dobrocią i wspaniałomyślnością zjednał sobie miłość wszystkich swoich poddanych.“

— Dzienniki miasta Tarbes donoszą, że wielu oficerów, którzy należą do jenerałnego sztabu marszałka Niel, zdejmują plan wyżyny Lannemezan, aby na niej rozbić obóz. W tym samym zamiarze zdjęto także plany okolic Montréjeau.

— *Monitor* uważa, że deputowani parlamentu Turyńskiego robią w taki sposób użytek z prawa dyskusyi i interpelacyi, że słusznie możnaby go nazwać zbytecznym. *Pays* wyraża się podobnie i mniema, że druga izba turyńska napróżno traci czas nad rozwijaniem kwestyi, które niekiedy należałoby zostawić rozwałdze dyplomacyi.

Na jednym z ostatnich posiedzeń tej izby, Brofferio wziął w obronę komitet Garibaldiistów w Genuy, w którego biurze rząd kazał zrobić śledztwo. Minister spraw wewnętrznych Minghetti usprawiedliwia śledztwo tem, że mogłyby się zacząć niedozwolone zaciągi, którym rząd bądź co bądź, przeszkodzić musi.

— Na posiedzeniu senatu z 9. b. m. minister Minghetti podał wniosek, aby corocznie d. 1. czerwca obchodzono uroczystość narodową, na pamiątkę zjednoczenia i statutu włoskiego.

— Do *Pays* piszą z Rzymu, że Monsig. Sacconi nie powróci już do Paryża jako nuncjusz papieski. Obiega pogłoska, że go mianowano kardynałem, i że go inny prałat zastąpi w Paryżu. Zapewniają, dodaje *Pays*, że dwór rzymski zamierza znów wejść w dyplomatyczne stosunki z rządem francuskim.

— Ze względu na wypadki w Hercegowinie i Montenegro mówi ten dziennik, że nie powinny W. Porty zanadto przestraszać. Dla odparcia napadów może postawić korpus Ismaila Baszy, nie ściągając posiłków z Konstantynopola, któreby rzeczony korpus podwoić, a nawet potroić mogły.

— Do *Messenger du Midi* piszą z Marsylii: Cesarski okręt pocztowy „Carmel” pływający wprost do Włoch, wiezie znaczną liczbę sióstr miłosierdzia, które w szpitalach neapolitańskich mają zastąpić swoje poprzedniczki zmarłe na tyfus. Ostatnie dni choroby nie wyrwała nowej ofiary, jednak wszyscy z obawą czekają powrotu gorącej pory.

— Od kilku dni odbywają się na Sekwanie na fregacie przy *Post-royale* próby z nowym systemem telegraficznym, którego można będzie używać na okrętach.

Włochy.

(Czynności w parlamencie. — Formowanie nowych pułków. — Spisek odkryty. — Wiadomości bieżące. — Nispokoje w Neapolitańskim.)

Sardynia. W parlamencie turyńskim odczytano pismo Garibaldeggo następującej osnowy:

Niektóre słowa moje źle wyłożone dały pochoć do mniemania, jakobym żywił niechęć przeciw parlamentowi i przeciw Królowi. Przychylność moja i przyjaźń dla Wiktora Emanuela są tak powszechnie znane we Włoszech, że stały się przysłowiem. Sumienie moje wzbrania mi poniżać się w ten sposób, ażeby z podobnych usprawiedliwiać się zarzutów. Co do parlamentu, całe moje życie poświęcone wolności i niepodległości mojej ojczyzny, jest dostatecznym dowodem, jaką jestem czczią przejęty dla dostojnego zgromadzenia reprezentantów wolnego narodu, którego powołaniem jest ukonstytuować Włochy i postawić je w równym rzędzie obok pierwszych narodów w świecie. Opatkany stan Włoch południowych, tudzież opuszczenie, w jakim znajdują się waleczni moi towarzysze broni, przejmują mię ciężkim żalem ku tym, którzy są przyczyną tych nieporządków i niesprawiedliwości. Przejęty atoli nadewszystko świętością sprawy narodowej, odrzucam precz od siebie wszelkie osobistości i swary, aby się jedynie i zupełnie narodowej oddać sprawie. Załączam wraz z niniejszem wniosek do prawa względem uzbrojenia powszechnego z prośbą, aby wniosek ten wysokiej przedłożony był izbie. Tuszę, że parlament włoski użyje całej swej powagi, aby popierać środek ten tak nagły w obecnej chwili, aby zapewnić przyszłość ojczyzny.

Izba zadnej w przedmiocie powyższego listu nie powzięła uchwały. Gazeta urzędowa turyńska ogłasza dekret nakazujący utworzyć korpus ochotników, złożony z trzech dywizji, po większej części z żołnierzy i oficerów Garibaldeggo.

— Urzędowa gazeta turyńska podaje dekret, który poleca utworzyć korpus piechoty marynarki z istniejących dwóch pułków po dwa bataliony.

Południowo-włoski korpus marynarki będzie wcielony do armii piemontkiej. Podpułkownicy zatrzymają swoją rangę, inni oficerowie będą zdegradowani o stopień.

— Względem spisku odkrytego w Neapolu *Köln. Ztg.* pisze: Wnosząc z liczby uwięzionych i skompromitowanych projekt był szeroko rozgłaszany. Hr. Cavour wyprawił z największym pospieszeniem do Neapolu pana Castellamonte, sekretarza w ministerjum sprawiedliwości. Trudności w Neapolu, to przywara tutejszych stosunków.

— Z *Tortony* pod dniem 6go b. m. donosi *Opinione*, że wiadomość, jakoby tam przyaresztowano przebranego austriackiego oficera, jest zmyślna.

Garibaldi nie wychodzi jeszcze z pokoju. Dzienniki piemontskie donoszą, że będzie brać siarczane kąpiele w Aquis, chociaż nie są jeszcze otworzone.

Neapol. Ministerjalna turyńska *Opinione* otrzymała z Neapolu z 5go b. m. następującą wiadomość. Odkryto tu sprzysiężenie. Wczoraj i dzisiaj zabierano broń; wczoraj 300 karabinów, dzisiaj 600 i wiele amunicji. Książę Casanello i biskup Trotta zostali uwięzieni w Casercie na stacji kolei żelaznej; równocześnie aresztowano 40 ludzi zbrojnych. Ruchy powstańcze wydarzyły się w Castiglione, w Abruzzach, jako też w Vico i w Capitanuacii; przytłumiono je z łatwością, bo ludność nie brała tu żadnego udziału. Powstańcy dopuszczali się w Castiglione okrucieństw wszelkiego rodzaju. Muratyści uczynili śmieszny próbę, rozsyłając po domach kartki wyborcze z napisem: „Murat, z woli narodu, Król neapolitański”. Ludność zachowała się obojętnie. Wybory odbywały się wczoraj porządnie.

Rosya.

(Wiadomości bieżące.)

Petersburg. 3. kwietnia. Miljutin, pomocnik ministra spraw wewnętrznych, uwiadomił tutejsze redakcyje dzienników, że wszystkie artykuły względem usamowolnienia poddanych muszą być przedrukowaniem przedłożone przelozonemu kancelaryi rady państwa. W ciągu przeszłego tygodnia osobny komitet odbył kilka posiedzeń

pod osobistą prezydencją Cesarza, i naradzał się względem reform mających zaprowadzić się w Polsce.

Turcja.

(Blokada w brzozy albańskich. — Doniesienia z Bosni i Hercegowiny. — Omer Basza. — Księstwa Naddunajskie.)

Do poselstw w Konstantynopolu zostających wydano następujący okólnik.

Do Jego Excelencyi itd.

Wysoka Porta zważyła, że pomimo smutnych stosunków finansowych zmuszona jest wysłać dywizję okrętów na morze adryatyckie i utrzymywać tam blokadę. Na mocy postanowienia wysokiego rządu zacznie się ta blokada od 1. kwietnia 1861 od portu Durazzo aż do granic austriackich; dowódcy wspomnianej dywizji okrętów wydano stosowne rozkazy, aby wszystkie okręta tamtędy płynące podlegały zwykłym prawom blokady, a to dla utrzymania porządku.

Pospieszam panie ministrze uwiadomić pana o tem postanowieniu.

16. Ramazan 1277 — 27. marca 1861.

Podp. Ali Mehemet el Seid.

— *Donau Zeitung* podaje następującą depezę z Metkovich z 10. kwietnia:

Potwierdzają się pogłoski o krwawym napadzie Baszybozuków na 5 wiosek i 1 klasztor (Kosjerevo) pod Biletech; napadowi temu towarzyszył rabunek, pożoga i okrucieństwa nawet względem osób bezbronych. Powstańcy z Vassojevich złączeni z Montenegrynami mieli napaść Bihor i zburzyć trzy wsie.

Ost u. West podaje względem tych wypadków następującą depezę telegraficzną z Belgradu z dnia 11. kwietnia:

W Hercegowinie bój trwa ciągle. Baszybozuci zburzyli i zrabowali chrześcijańskie wsie Korjenic, Petrovac, Orahovac i inne. Spokojnych mieszkańców wymordowano. Klasztor Kosjerevo zburzono, zakonnicy okopili życie za 300 talarów. Mieszkańcy Vassojevich napadli z kilku Montenegrynami Bihor, zburzyli trzy wsie i zamordowali kilku Turków. Pojedyncze gminy przechodzą na stronę Montenegrynow.

W *Journal de Constantinople* czytamy: Serdar Ekrem Omer Basza mianowany ministrem bez departamentu otrzymał z tego powodu osobną audyencyę.

Większą część broni zabranej w Gałaczu ze statków sardyńskich odesłano parowcami i okrętami żaglowymi do Genuy dla zwrócenia jej właścicielom. Po skończeniu tej smutnej sprawy słuszną jest rzeczą oddać sprawiedliwość oczywistym dowodom umiarkowania i uwzględnienia, jakie przy tej sposobności rząd mołdawołoski złożył Europie i dworowi zwierzchniemu. Pomimo nieuniknionych trudności, które towarzyszyły temu zadaniu, widzimy w rozwiązaniu go nowy dowód mądrego i konserwatywnego sposobu myślenia księcia Couzy; chociażby się pojawiły i nowe zawiąkania, wywołane intrygami z zagranicy przychodzącymi pod pozorem podnoszenia kwestyi narodowości, mamy przyczynę spodziewać się, że książę Couza wytrwa nadal w swoim przekonaniu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Turyń, 15. kwietnia. Za kilka dni będzie przedłożony parlamentowi projekt pożyczki 300 milionów lirów. Rząd przyspiesza tę pożyczkę, ponieważ wartość papierów z każdym dniem się umniejsza. Przy dyskusji nad przeniesieniem stolicy do Rzymu zażądała gmina turyńska, ażeby rząd przyjął na siebie długi Turyń, ażeby Turyń ogłoszony został twierdzą i był zawsze siedzibą głównych instytutów wojskowych. Cassinis przedłożył izbie nowy kodeks dla Królestwa włoskiego, oparty na kodeksie Napoleona. Na posiedzeniu izby z 15. odwołał Musolini swój wniosek względem wyznaczenia 150.000 lirów rocznej pensji Garibaldiemu. Skłonił go do tego sam Garibaldi.

Neapol, 12. kwietnia. (Na Paryż). Uwięziono tu 40 osób przybyłych z Rzymu i znalazły się przy nich kompromitujące papiery; 20.000 karabinów, które miano tu wysadzić na ląd, nieznalazła policja.

Berlin, 17. kwietnia. Od polskiej granicy donoszą z 16go b. m.: Układy z Zamojskim i Lewińskim były dotąd bezskuteczne. Wielopolski udaje się wkrótce do Petersburga, gdyż Cesarz chce rozmówić się osobiście o tutejszych stosunkach. Według wiadomości z prowincyi panuje ciągle między włościanami groźne wzburzenie przeciw szlachcie. Mówią o krwawym powstaniu w Lublinie.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. kwietnia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god zrana	326.97	+ 4.0	53.6	zachodni mr.	pochmurno
2. god. po poł.	324.88	+ 11.8	42.6	połn.-zach. sil.	"
10. god. wiecz.	324.68	+ 5.5	74.8	południowy mier.	"

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. kwietnia.

Hotel europejski: PP. Smarzewski Fr., z Artasowa. — Ryłski Henryk, z Ostrowa. — Stan. hr. Tarnowski, z Sniatyna. — Kunaszewski Herman, z Zeligliber. — Lityński Wen., z Lityńca. — Młocki Fr., z Zulina. — Piasecki Józ. z Trewowa. Hotel Langa: Daniszewski Wacław, z Winar. — Piotrowski Antoni, z Ulanowa. Hotel krakowski: Barzykowski Michał i Zwolski Jul., z Brenie gór. Zajazd podolski: Karol hr. Łoś, z Kulmatycz. Do domu nr. 181 1/2: Hubaczek Alojzy, z Więdnia. Do domu nr. 16 1/4: Szczepan hr. Zamojski.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. kwietnia.

PP. Junker Romuald, do Uhlimowa. — Hubicki Karol, z Nakwaszy. — Żurkowski J.n., do Zadorowic. — Krakowiecki Fel., do Budzanowa. — Drohojowski Wład., do Namosza. — Wardenki Alex., do Żytomierza. — Sobolewski Stan., do Draganówki. — Hozowski Ant., do Krowicy. — Bogusz Ap., do Koniuszek. — Siarczyński Zyg., do Streptowa. — Hubaczek Alojzy, c.k. podpor., do Przemysła. — Strasz Fel., do Czernuszowic. — Kirchmajer Jan, do Bukaczowic. — Wysocki Flor., do Hrehorowa. — Derengowski Fel., ces. franc. kap., do Krakowa. — Dunin Jan, do Głęboki.

TEATR.

Dzisiaj na scenie polskiej na wsparcie ubogiej uczącej się młodzieży po raz pierwszy: Powrót Konfederata, komedia w 1 akcie i „Pustynia”, obrazek dramatyczny w 1 akcie Józefa Korzeniowskiego.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 18. kwietnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 75.20. Metaliki po 5% za 100 zł. 63 50; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje in-

demnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier Galicyi —; Bukowiny —; Akcje Banku narodowego sztuka 715. —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 159 —; niższo-aust. towarowa eskontowego —.

Listy zastawne. Galie. instyt. kred. po 4% za 160 zł. —. Wexlowy. Srebro za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 150.25. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7.10, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —. Srebro 150.—.

Kurs lwowski.

Dnia 18. kwietnia.

Table with columns for currency types (Dukat holenderski, Dukat cesarski, etc.), gold/silver prices, and exchange rates. Includes sub-sections for 'gotówka' and 'towary'.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 17. kwietnia.

Table showing exchange rates for various institutions (Instytut) and types of bonds (kupuje, sprzedaje).

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 15. kwietnia.

Large table of financial data including public debt (Dług publiczny), bank notes (Banknoty), and various exchange rates for different regions and currencies.

Table of exchange rates for various banks (Banku narodowego, Banku austriackiego) and commodities (Kolej, Tow. żeg. par. na Dun. po).

KRONIKA.

(Do uzupełnienia listy deputowanych.) Cielecki Włodzimierz, Czortków. Kuziemski Michał, x. kan. gr. k., Mikołajów. Pawecki Antoni, notar., Rawa. Pietruski Oktaw, Stryj.

(Zarys konstytucji w Stanach południowych.) Niektóre gazety zawierają następujące główne zarysy konstytucji prowizorycznej, którą przyjęły państwa południowe:

„Nikt, kto jest cudzoziemcem, a nie obywatelem Stanów zjednoczonych, nie może dawać swego głosu przy wyborze jakiego cywilnego lub politycznego urzędnika państwa lub federacji. — Według pierwszego obliczenia ludności jest upoważniona Południowa Karolina wysłać na kongres 5, Georgia 10, Alabama 9, Floryda 2, Missyssiipi 7, Luzyana 6 i Texas 6 reprezentantów. Każde państwo posyła na kongres dwóch senatorów. Prawodawcy państwa mogą urzędnikom sądowym lub federacyjnym, którzy w przynależnym państwie są zamieszkałymi i czynnymi, za pomocą wotum dwóch trzecich części głosów proces wytaczać. — We no obydwo izbom Longresu dozwalać dla naczelnich urzędników z każdego wykonawczego departamentu miesiąc w izbach i przywileju dyskutować nad wnioskami, które się do ich departamentu odnoszą. — Reprezentacja na podstawie trzech piątych części niewolników pozostaje i na-

dal. — Nie wolno kongresowi wspierać ciłami jaką gałęź przemysłową. — Zagraniczny handel niewolnikami jest zakazany. — Kongres nie może przyzwalać żadnych pieniędzy inaczej, jak tylko za uchwałą dwóch trzecich części głosów w obydwu izbach, chyba przyzwolenia żądał naczelnik departamentu albo prezydent. — Żadne osobne wynagrodzenie nie będzie przyzwolone przedsięwzięciem, liwerantom, urzędnikowi lub agentom, gdy kontrakt został zawarty lub przynależna służba jest wykonana. — Każda ustawa ma się odnosić tylko do jednego przedmiotu i musi być tytułem wyrażona. — Prezydent i wiceprezydent pozostają sześć lat w urzędzie. — Głównych urzędników różnych departamentów i dyplomatów może prezydent według upodobania składać z urzędu. Inni urzędnicy cywilni mogą wtedy być złożeńi z urzędu, gdy ich posługi są niepotrzebne, albo z innych ważnych przyczyn i powodów. O złożeniach ich z urzędu musi być senat zawiadomiony. — Inne państwa za uchwałą dwóch trzecich części głosów w obu izbach mogą być do federacji przyjęte. — Federacja może nabywać terytoria, a kongres i rząd terytoryalny mają uznać i chronić niewolnictwo. — Gdy pięć państw zaratyfikują nieustającą konstytucję, należy ją w rzeczonych państwach zaprowadzić. Aż do ratyfikacji, jednak nie dłużej jak rok, ma prowizoryczna konstytucja zostawać w mocy obowiązującą.